

PRIMARE ALLT-I-ETT ALL-IN-ONE

John van der Veer

MUZIKALE ALLESKUNNER

Al sinds de eerste geruchten uit Zweden is gespeculeerd over 'dat' nieuwe all-in-one systeem van Primare. "O, je bedoelt die soundbar?" Nou, ja en nee. Ja, want de kast lijkt inderdaad op een soundbar en kan als zodanig ook dienst doen. Nee, want het apparaat kan zoveel meer en zou in tal van situaties de perfecte aansluiting kunnen vinden met de meest kritische muzikliefhebber. Het nieuwe gebakje heet Allt-i-Ett. Nu is mijn Zweeds niet meer wat het geweest, maar de vertaling klinkt als Stairway to Heaven in de oren: All-in-one, oftewel, in goed Nederlands: alles-in-één. Geen lezer van HVT die dit begrip niet kent. Een muzikale speurtocht met vergrootglas.

Dit vak heeft veel leuke kanten en één daarvan is dat je vaak al in een vroeg stadium op de hoogte wordt gehouden van op handen zijnde noviteiten en/of nieuwe modellen. Het woord privilege schiet te binnen, en dekt de lading. Moet in alle bescheidenheid zeggen dat ik me ook vereerd voel. Een nadeel kan zijn dat je met de eerste exemplaren tevens eventuele kinderziektes in huis haalt. Die heb ik bij de Allt-i-Ett niet kunnen vinden, maar het testexemplaar

is nog niet uitgerust met alle software die de gebruiker wél mag beleven. In goed overleg met Primare is besloten de review toch te laten doorgaan. In een later stadium krijgt het testexemplaar alsnog de meest actuele update(s). En bovendien komt hoofdredacteur Ernst Neve met een aparte beschouwing over een belangrijk element van de Allt-i-Ett dat nu nog ontbreekt, de Bacch 3D Sound Technology. Deze techniek is voorbehouden aan slechts enkele merken,

waaronder Primare. Ernst kent de ontwerper van de Bacch software persoonlijk en kan in het hol van de leeuw directe info betrekken. Hoe leuk wil je 't hebben. Zoals de naam al suggereert heeft deze technologie te maken met de ruimtelijkheid van het geluidsbeeld. Ik moet het voor deze review nog even stellen zonder Bacch. Het nadeel is dat het klassieke 'geen dag zonder Bach' (de componist met J.S. ervoor en een c in het midden minder) for the time being nog even niet opgaat. Het voordeel daarvan is dan weer dat de test ook zonder deze verwachte mega-kers op de taart verloopt, voor een extra kritische benadering. Bovendien mag ik in een later stadium alsnog genieten van Bacch als geniale toevoeging. Elk nadeel... et cetera. En zie het als dat worteltje vóór die ezel, dat uiteindelijk toch tussen de malende kiezen belandt.

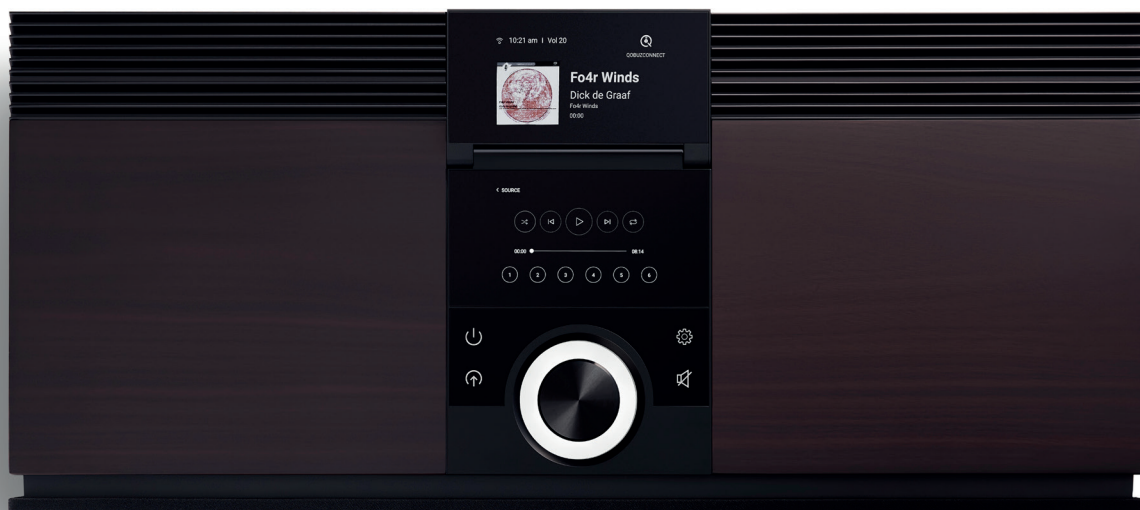
Ingetogen

Het begon in september van dit jaar met de officiële aankondiging van Primare - op de 25ste, om precies te zijn - twee dagen later gevolgd door de eerste presentatie tijdens de United Kingdom Hi-Fi show. De Allt-i-Ett wordt deze maand, in november dus, vrijgelaten in het wild. Maar, zoals we weten, tussen beide tijdstippen was het DAE 2025, op 4 en 5 oktober. Voor dat doel werd een exemplaar vanuit de UK fysiek meegenomen naar Koningshof, Veldhoven en in de voormalige abdij gedoopt voor de Benelux. De vrijdag nog vóór de audioshow kreeg ik het bericht dat een testexemplaar onderweg was van Zweden naar Zondag Amsterdam en dat staat mij nu ingetogen aan te staren. In het kort: Allt-i-Ett betekent zowel in het Noors als het Zweeds all-in-one en dat is precies wat het apparaat zowel is als doet. Een elegante kast met het bekende, sobere maar altijd weer smaakvolle Scandinavische design van Primare vormt de behuizing van een compleet sound-systeem inclusief versterkers en luidsprekers. Als vorm lijkt het apparaat op een soundbar, zo'n ding dat onder de tv hangt. Als je kijkt naar de functies en de ingebouwde componenten zou

je zeggen, het apparaat is een all-in-one systeem, zoals we dat ook kennen van andere merken, waaronder NAIM. Hifi-enthousiastelingen met heimwee zouden het apparaat kunnen omschrijven als een stereomeubel. Dan moet je die schuine bruine pootjes en de 45-toeren rekjes er nog wel bij fantaseren. De waarheid is dat de Allt-i-Ett voldoet aan alle drie de omschrijvingen. Maar Primare zou Primare niet zijn als het apparaat niet nog veel meer in huis heeft. En daar gaan we nu uitgebreid op in.

High-performance

De mogelijkheden van deze all-in-one, inclusief aansluitingen, streaming-faciliteiten et cetera, zijn legio, waarover later meer. Maar eerst de belangrijkste 'claim' van Primare, namelijk dat de Allt-i-Ett een 'complete high-performance sound system' is. Met name de tweede omschrijving is pretentieuze en wekt verwachtingen, reden om extra kritisch te zijn. Daar kwam een e-mail van Siemen Algra, Nederlandse vertegenwoordiger van Primare, nog overheen, die een nieuwe unit had uitgepakt, aan het beluisteren was via Qobuz en zich "realiseerde dat het een echte Primare is". Je zou kunnen denken, 'Siemen, waar bemoei je je mee, dat maak ik zelf wel uit.' Maar ik heb inmiddels zoveel positieve ervaring met het Zweedse merk dat de verwachtingen ook bij mij hoog gespannen waren. Een andere opmerking van Siemen deed mij ook weer opstijgen naar de mooie wereld van high-end: "Geef de unit ajb 24 uur inspeeltijd voordat je er echt naar gaat luisteren." Noblesse oblige. Daar weet het Zweedse koningshuis alles van. Die 24 uur heb ik minimaal in acht genomen, wat de tijd gaf nader in te gaan op de vele functies. In het algemeen: de Allt-i-Ett is een rechthoekige kast waarin alles zit om muziek in de huiskamer, of welke ruimte dan ook, te laten klinken. Laten we met de weergave beginnen.

Er zitten maar liefst tien drivers in de unit, zes woofers, twee mid-range drivers en twee tweeters met waveguide. De zes woofers zijn op uiteenlopende manieren ondergebracht. Twee staan naar voren gericht, twee naar beneden en twee naar achteren. De overige drivers zijn naar voren geplaatst. Dus als je het frontpaneel verwijdert (voor een extra kritische beleving overigens geen verkeerde optie) zie je zes drivers: twee woofers, twee mid-range drivers en de twee tweeters met wave-guide. De laatste zijn uiterst links en rechts gemonteerd. Alle drivers worden tot leven gebracht met een uitgebreid (eind)versterking-systeem dat tot 300 watt aan vermogen kan leveren.

Bas

Voor wie het laag niet afdoende vindt is er een subwoofer uitgang. Bij de weergave van muziek miste ik het extra laag niet, maar de Allt-i-Ett kan als

soundbar bij tv of film nog beter tot haar recht komen. Primare beveelt een kantelfrequentie aan van 80Hz. En nu we het over dit apparaat als soundbar hebben, de Allt-i-Ett is, gelukkig, voorzien van een HDMI eARC input. We blijven nog even in het digitale domein. Er zijn twee optische digitale ingangen, één coaxiale en één USB(A). Uiteraard ontbreekt de bekabelde aansluiting met het netwerk ook niet. Het binnenkomende signaal kan middels de LAN-uitgang worden doorgegeven aan andere apparaten. Ook aan de hoofdtelefoon is gedacht. Zowel bekabeld als draadloos ('advanced Bluetooth') staat verbinding met head-fi ter beschikking. Zeker met de multifunctionele toepassing van dit apparaat in de huiselijke sfeer lijkt me de optie van afzondering van de huisgenoten meer dan gewenst. De jack-uitgang is van het 3,5 mm type. Ook dit gebeuren kan dus op kritisch niveau, hoewel de jeugd waarschijnlijk direct naar draadloze oortjes grijpt.

De analoge input-sectie is summier, met slechts één paar RCA. Maar goed, ik kan me nauwelijks voorstellen dat er behoefte is aan extra analoge aansluiting, tenzij de CD-speler niet is voorzien van een digitale uitgang. Heel positief is het feit dat deze ingang omschakelaar is naar een phono-preamp, zij het alleen voor MM-signalen. De Allt-i-Ett kan dus ook dienen om het favoriete vinyl tot leven te brengen. En zo komen we toch weer uit op de aloude functie van 'stereomeubel'. Snel terug naar 2025: dit moderne apparaat is tevens een streamer. Alle bekende features passeren de revue. AirPlay2 is paraat. Zowel via de afstandsbediening, een mobiel apparaat (met de Prisma app) als het ingebouwde touchscreen is er toegang tot de vele functies (UPnP/DLNA, Internetradio, Qobuz Connect, Tidal Connect, Spotify Connect. Bluetooth ondersteunt SBC, AAC, aptX, aptX-HD. Zowel FM als DAB+ radio kunnen worden voorzien van presets. Heel sympathiek en gebruikersvriendelijk zijn het 'fixed' touchscreen en het gemotoriseerde display, dat als Bond-gadget de kop opsteekt ("something just came up").

BACCH en zo veel meer

De vele DSP-functies impliceren onder meer een 11-band grafische equalizer en drie 'modes' voor aanpassingen van de plaatsing van dit apparaat in het interieur, geen overbodige luxe, gezien de brede toepassing van de Allt-i-Ett in de huiselijke sfeer. Er zijn drie standen: Free Standing/Near Wall/Corner. De

Auto-RoomEQ die je met je iPhone of Android gekoppeld aan een Zen microfoon inregelt, stemt de Allt-i-Ett af op de akoestiek van de ruimte. Nadere toelichting overbodig. Het siert een professioneel, integer bedrijf als Primare dat de 'bugs' in deze testversie zijn vermeld, in een begeleidend schrijven. Hoe minimaal de bugs ook zijn, denk aan 'an issue with BBC radio', een op handen zijnde Over-the-Air firmware update laten ze verdwijnen als sneeuw voor de zon. Wat met diezelfde update geïmplementeerd zal worden is het Bacch filter. Dit item is hoogstwaarschijnlijk een van de kernpunten van de Allt-i-Ett en een functie die 'het' verschil gaat uitmaken met vergelijkbare apparaten. Als gezegd, Ernst komt in een later stadium terug op het fenomeen BACCH in de vorm van een interview met Edgar Choueiri, bedenker van de BACCH 3D Sound en de BACCH-SP. Voor het idee, de goede man heeft meerdere functies aan Princeton University, waaronder die van directeur van het 3D Audio and Applied Acoustics (3D3A) Lab én directeur van het Plasma Propulsion Program. Hoe verzin je het? Een paar quotes: "De BACCH® Stereo Purifier (BACCH-SP) is een state-of-the-art, high-definition, digitale audioprocessor die zeer realistische 3D-geluidsbeelden levert vanuit stereo luidsprekers of hoofdtelefoon. Je kunt de BACCH-SP toevoegen aan ieder bestaand high-end audiosysteem en daarmee de geluidskwaliteit significant upgraden. De kern van ieder van de drie BACCH-SP varianten is de BACCH® 3D Sound technologie."

Alleskunner van de hoogste kwaliteit

Tot nader order moet wij het nog even stellen zonder dit wondermiddel. Geen nood, dat geeft ons de gelegenheid de Allt-i-Ett in de basisvorm te beschrijven. En dan komen we al snel uit op wat de Allt-i-Ett in mijn oren daadwerkelijk onderscheidt van vergelijkbare apparaten. En dat is, heel simpel, de geluidskwaliteit. Ik heb het apparaat aangesloten op een paar kritische bronnen. Onder mijn Phillips 984 OLED+ hangt een Bowers & Wilkins soundbar die ik niet verkeerd vind, maar de Allt-i-Ett doet het, aangesloten via de HDMI eARC-poort, aanmerkelijk beter, iets dat je vooral merkt aan de diepte van het audiobeeld (vooral in de lage frequenties) en de ruimtelijkheid. Kritische audiobronnen, onder meer van CD (middels het Primare DD35 loopwerk) en de computer vinden een wonderschone partner in dit apparaat die de droom tot leven brengt. En hoe. Nee, uiteraard legt het systeem het af tegen de Primare Pre35 / A35.8 / Perlisten S7t combinatie, maar man o man, wat klinkt dit apparaat als all-in-one goed. Primare rept in de documentatie van een oplossing voor wie noch de ruimte, noch de behoefte noch de benodigde financiën heeft voor een systeem met verschillende componenten. En bovendien zou de Allt-i-Ett het goed doen als extra bron om muziek uit de huiskamer ook hoorbaar te maken in andere ruimtes, zoals de slaapkamer en de keuken. Ik zie nóg een belangrijke, toegevoegde waarde. Zowel de jeugd als degene die het allemaal niet zoveel zegt neemt voor de versterking van de content in smartphone, tablet, etcetera maar al te vaak de toevlucht tot draadloze kastjes waarvan ik blij ben geen namen te hoeven noemen. De Allt-i-Ett overbrugt een enorm gat tussen deze media en high-resolution apparatuur. In die zin is de nieuwste telg van Primare uniek, en voorspel ik dit apparaat een gouden toekomst. Daar hangt wel een prijskaartje aan. De Allt-i-Ett kost 2.990 euro, maar is de perfecte ambassadeur voor mooi geluid in talloze toepassingen. De Zweedse vlag mag wat mij betreft uit.

Meer informatie op www.primare.net

Specificaties in vogelvlucht:

- HDMI eARC/CEC: stereo PCM tot 24/48 kHz
- Optisch digitaal: 2x, tot 32/192 kHz
- Coaxiaal digitaal: 1x, tot 32/192 kHz
- USB-A (opslag, tot 2 TB; FAT32, exFAT, NTFS)
- PCM tot 768 kHz / 32-bits, DSD tot DSD512
- Bestandstypen: AAC, AIFF, DSF, DFF, M4A, MP3/MP4, ALAC, FLAC, WAV, APE, WMA, OGG
- USB-B (computer/mediaserver)
- Stereo RCA/MM Phono-ingang met aardingspen
- FM- en DAB+ radiotuners
- Mini-jack hoofdtelefoonuitgang
- Subwooferuitgang (basbeheer)
- Triggeruitgang, IR-uitgang (3,5 mm), servicepoort
- Qobuz: tot 24/192 kHz
- TIDAL MAX: tot 24/192 kHz
- NAS: PCM tot 768 kHz / 32-bits; DSD tot DSD512
- AirPlay 2
- Qobuz Connect
- TIDAL Connect
- Spotify Connect
- Bluetooth 5.0 (Rx: SBC, AAC, AptX, AptX-HD; Tx: SBC, AptX)
- DSP-gestuurde Klasse D versterker, 300 W
- 6x 4" woofers (2x naar voren, 2x naar achteren, 2x naar beneden gericht)
- 2x 4" midrange drivers
- 2x 0,75" waveguide tweeters
- Plaatsingsoptimalisatie
- Auto-RoomEQ (iOS/Zen-microfoon)
- 11-bands grafische EQ
- BACCH 3D Spatial Audio
- Prisma-afstandsbediening (met tv-bediening)
- 690 mm (B) x 303 mm (D) x 150 mm (H)
- 230 mm hoog met scherm volledig uitgeklapt
- Gewicht: 16 kg
- Prijs: € 2.990